

که له شپږ و بهران

خوسره وجاف

ئشهه دو مندالیکي لاسار و شه پرنګیز و چه توون و بی گوی بووم، له گه ل کورپه خزمه کانمدا هه میشه له شه پدا بووم و زام له پوخسار و دستوپام نه ده پرا، هه میشه له لایه که وه برینیکم پیوه بوو، هه ر منداله به گزاده یه که شه وانه له گه ل بریک مندالی سهر به خویدا شه وانه یارییان ده کرد، ئیتر ئه وه قهره قهریه (چاوشارکښ)، زورانبازییه، ئه و یارییانه ی شه وانه ده کران به تایبته له شه وانی مانگه شه ودا چه ند به یتي هه له مان ده خوینده وه، بو گه نم گردی منداله کان:

مانگه شه وه

ته قلی ته وه

به رانه حیزه ی چاو له خه وه

له یه کی بده یته وه، ئه و سی رسته یه، هیچ مانا و مه فهومیکي نییه و هه ر هه موو مندالان ئه وه مان له بهر بوو، ئیدی ئه وه وه که زهنگ مندالانی کو ده کرده وه، جاروبار په لاماری ئه و تا قمه م ددها وا سهر به یه کی که له خزمانم بوو، جگه له وه ی بوخوم شه پم ده کرد، شه په سه گ و شه په که له شپږ و شه په نیره که ریشم ده کرد.

هه رچی سه گی درې ناو ئاواپی و هه رچی که له شپږی زیت و قنچ و شه رانی ناو که لاریم دهناسی و دهمزانی هی کام ماله، یه کی که له مندالانی خزمم لاسار و گرینوک و دهم به هاوار بوو، له بهر ئه وه ی دواچوړی باوکی بوو... له ولاشه وه حه وت خوشکی له خو ی گه وره تریشی هه بوو، یه که له دوانیکیان منداله کانیان هاوته مه نی ئیمه بوون، ئه م خزمه م ملباریکیکي دیزداسه له بهر و

دارلاسیقئیکى له ملدا بوو، مومکین نه بوو بهردئیکى به زاحا بروت، هر چۆله که و په له وهرئیکى نیشان گرتبا دهی پئیکا، ههروه کوو " پۆین هود" ی تیر و که مان وهشین... چون مه حال بوو تیرئیکى به ههوانته نه پۆیشتبا، ئەم "بارام" ی خزمى منهیش بهرده لاستیکئیکى به خهتا نه دهچوو، ئەو به خوشکه کانیه وه پشتی قایم بوو، به لām من له و چه مووشتتر و چاوقایمتر بووم تا له خوشکه کانی بترسم.

ناوبراو ده مپیس، جنیوفرۆش وهک مه تریلوز، له یهک چرکهیدا ده جنیوی ناشیرینی ده دا، له هر کویدا گیرم بهینا، مومکین نه بوو دهستی لئ نه وهشینم، یه کئیک له و پۆژانه له جئگه یه کدا به گیرم هینا... دارلاسیقئیکى وهک هه میشه له ملدابوو، دارلاسیقه کهم پراکئیشا پراکئیشا، له پیر دار لاسیقه کهم به ره لā کرد، ده مولووتی پربوون له خوین و زیره ی لئ هه لسا.

ئوه شهست و ههوت سال به سه ره وهیدا گوزه راوه، یه شتا ئەو کاره ناشیاوهم له بیر ناچئت، که من بۆ وام کردووه. "مام بارام"، سوپاس بۆ خوا یه شتا ته ندروستی باشه و ئیستایش باسی ئەو کاره ناره وایه ی منه ی دهکا، خۆ با ئەویشه بلئین دهم به هاواری و جنیوفرۆشییه که ی بئ هه د و سنوور بوو، پئبواریئیکى نه ناسیشی بدیبایه، له خۆرا جنیوی پی ده دا، ناکۆکییه که ی منی مندال له گه ل "بارام" دا له خۆرا نه بوو، که له شیرئیکى لاری شه رکه ریان بۆ هینابوو، هه رچی که له شیربوو هه ره مووی به زان، ئاخ مه حاله

که له شیرئیکى خۆمالئ به رگه ی دوه نووک و شهق و شاپی که له شیرئیکى لاری شه رکه ر بگرئت... ئەو که له شیره بۆم بوو بووه گرییه کی گه وره، که له شیرئیکى من له ئاستی که له شیرئیکى شه رکه رى "بارام" دا جوو جکه یهک زۆرتتر نه بوو، به لām بۆخۆم هه قی که له شیره کهم له بارام ده کرده وه.

پۆژ هات و چوو، بارام خالۆیهکی ههبوو، ئه‌ویش ئه‌هلی که‌له‌شیر بوو، مالیشی هه‌ر له‌ناو
 چه‌وشی مالی بارام دابوو. ئه‌م پیاوه‌ ناوی عه‌لی سه‌لیم به‌گ بوو، که‌له‌شیریکی لاری سه‌ند،
 نازانم له‌ کوی سه‌ندبوو، هینای بۆ که‌لار و له‌گه‌ل که‌له‌شیری بارامدا شه‌پریکی خویناوییان کرد
 و سه‌ره‌نجام که‌له‌شیری بارام پاونرا و پۆتی شکا، ئیدی وای به‌سه‌ر هات که‌له‌شیره‌که‌ی خالۆی
 وه‌ک مریشیک سواری ده‌بوو. ئه‌وه‌ بۆ من و که‌سانی تریش وه‌ک ده‌ستکه‌وت وابوو، ئیدی، که‌
 ده‌مان دی، ده‌مانوت ها که‌له‌شیرحیزا! ئه‌ویش گری ده‌سه‌ند و هه‌زار جنیوی ده‌دا.

جگه‌ له‌ شه‌ره‌که‌له‌شیر، عاشقی شه‌ره‌ سه‌گ بووم، ئه‌وسا قه‌ره‌جی ده‌هاتن بۆ که‌لار ئه‌و
 قه‌ره‌جانیه‌ی ده‌هاتن بۆ که‌لار، خاوه‌نی پیشه‌ی خۆیان بوون، زۆر کاروکرده‌وه‌یان ئه‌نجام ده‌دا،
 که‌ خه‌لکی دێ و عه‌شایه‌ره‌که‌ نه‌یانده‌زانی له‌ چه‌قوو دروستکردنه‌وه‌ بیگه‌ره‌ تا ده‌رخۆنه‌ و
 تۆلینه‌ و چه‌رم سازه‌وه‌، زۆر شتی تریان ئه‌نجام ده‌دا، زۆرتر له‌ مانگیک ده‌مانه‌وه‌ و به‌ کوردی
 ده‌دوان، نازانم له‌ کۆینه‌وه‌ ده‌هاتن. سه‌گی باشیان هه‌بوو. سه‌گیکی ئه‌و قه‌ره‌جیانم
 ده‌ستنیشان کردبوو، به‌ ئه‌ندازه‌ی جاشوولکه‌یه‌ک ده‌بوو، ورکم له‌ دایکم گرت پیاویکی نارد و
 سه‌گیان له‌ قه‌ره‌جی بۆ سه‌ندم، یه‌ک دوو سه‌گی ناو دێ داخیان له‌ دلما په‌نگی خواردبوویه‌وه‌،
 به‌لام نه‌ک وه‌ک که‌له‌شیره‌حیزه‌که‌ی بارام، گۆپالم دا له‌ به‌ر و به‌ره‌و گه‌په‌کی یه‌کیک له‌و
 سه‌گانه‌ پۆیشتم، سه‌گ خۆی به‌ خاوه‌نی سه‌رتاسه‌ری گه‌په‌که‌که‌ی ده‌زانی... هه‌ر چاوی به‌
 گۆپالم که‌وت یه‌کسه‌ر په‌لاماریدا، گۆپالم له‌وانه‌ نه‌بوو، قه‌پی له‌ بۆقه‌ته‌ی ملی سه‌گه‌که‌ گرت و
 به‌ری نه‌دا، منیش به‌ ته‌مای خنکاندنێ سه‌گه‌که‌ نه‌بووم، سه‌گ له‌ په‌له‌پرتی که‌وت، گۆپالم

وازی لی هیئا، ئیدی گۆپال وهک که له شیره که ی بارام له پیش حیزبونی ناوی ده رکرد و گۆپال
 هه ی گۆپال!

من له مه پ و به ران و په ز و ته گه و بزمن نه ده زانی، دووان له منداله کانی هاوړیم بوو، خۆیان
 رانداربوون، زۆر به ئاسانی ده یانتوانی دوو به رانی ناو یه ک پان به شه پ بدن. ئیمه ییش ده بووینه
 ته ماشاکه ری شه پی دوو به ران. ته گه تا خوا چه ز بکا، مه غروپه، ده ستت بو دوا ی ببردایه به
 شاخ په لاماری ده دای، نه مانده توانی دوو ته گه به شه پ بدین، به لام له که له هه رزدا دوو ته گه ی
 ناو یه ک پان خۆیان له سه ر بزنی ک به شه پ ده هاتن.

به راستی ته ماشای شه په به ران بوخوی عاله می که .

له بیرمه، سی سا ل له مه و به ر، یه کی ک له کو یخا ناسراوه کانیان هیئا بو به غدا، کلۆکی شکابوو،
 داستانی شکاندنی کلۆکی خوی ده گی پرایه وه باوک مردووی ده هیئا یه پی که نین. بابم له یه کی ک
 له بیمارستانه کاندای مه زان و خرایه ژیر چاودیرییه وه، بوخوی ده یگی پرایه وه و ده یوت: وهک
 ده زانن مه پ و مالا تی کی زۆرم هه یه و هه ر هاوینی ک به سه ربانه وه ده نوین کورپه کانم گه وره ن...
 شه و هه وه سم هه لسا و ده ستی که ی وانووم گرد و له سه ربان هاتینه خواره وه، بو مه بادا
 پویشتی نه ناو رانه که و به ره یه کمان داخست و ده ستمان پی کرد، وهک ده بینن سوور و سپیم،
 ئیدی ئه وه مانگه شه وه، به رانی کم له ناو رانه که دا هه یه، فره نه گبه ته... هه تا وه کوو به قوچ
 په لاماری ئه سپیش ده دا. له و مانگه شه وه یدا گه ل و قوونی کی سپی ده بینن، وا دیت و ده روا،
 بوچی به به رانی نه زانی له و که یین و به یه نیدا زمه له قونمه وه هات، تمه ز به ران له وه دلنیا یه
 وا به رانی کی تر سمکۆلانی هه تی بو شه ره قوچ ئه وه نده تووند قوچی لی دام پینج گه زی شا
 به سه رکه ی وانومادا فره ی دامه ئه ولاره، باوکه پۆم لی هه لسا.. تمه ز به رانه نه گبه ت و کلۆکی

شکاندووم، ئیتر به داره مهیت هیناومیانه خۆی، گه لیک بی توئیکل دهیگیپرایه وه و دوو له کاردا ده مامهک دهجوولانده وه .

لیم پرسى: باشه چیت له و بهرانه نه گبه ته کرد؟

وتى: پیا پانه گه یشتووم، هه مووی چوارپینچ پۆژه جووتبوونیک وای به سه رهیناوم، بابرۆمه وه، پارچه ی گه وره ی ده که مه ئەندازه ی له پیک .

وتم: مام "...." وه عدى شه پهم بدهرئ هیچ له و بهرانه نه که ی حه زناکه ی بیبینی ها ئە وه پاره که ی بهرانه بهرانی منه .

وتى: قوروان! وام پى مه که، هه ر پۆیشتمه وه بۆت ده نیرم، بۆ ئە م به غایه .

وتم: نا، وه عدى شه پهم بدهرئ هیچ له و بهرانه نه که ی ئە و دیفاعی له ناوچه ی دهسته لاتى خۆی کردووه، ئاوا بهرانیك جیگه ی ریز و حورمه ته .

وتى: کورپه! خوا بیته خوات، بهرانی تو کورپیکیشم بکوژئ دهستی بۆ نابه م .

دوای مانگیك مام فلان به دو دار که وته رى و هینایان بۆ مالى ئیمه، دوو پۆژ مایه و گه پرایه وه، له پیش گه پانه وه یدا وتم:

دوای وه عدت به من داوه ئە و بهرانه له ناو نه ده ی... هه ر دوو دهستی خسته سه رچاوی، وه ک بیستم بهرانه هه ر وه ک خۆی له بهرانی خۆیدا بهرده وامه... خۆزگه هه موو کوردیک وه ک ئە و بهرانه نه گبه ته پاریزی له وه لاته که ی ده کرد .